

Hulp bij het huishouden

Hulp bij het huishouden (Hbh) is het geheel of gedeeltelijk overnemen van huishoudelijke activiteiten bij Amsterdammers die dit niet (meer) zelf kunnen (regelen). Hbh kan ook worden ingezet bij de Amsterdammer als zijn mantelzorger overbelast dreigt te raken.

In de Nadere Regels Wmo staat het Amsterdamse beleid beschreven. Onderdeel hiervan is de maatstaf hulp bij het huishouden. In de maatstaf staan alle structurele en incidentele activiteiten, de uitvoeringsfrequentie en beïnvloedbare factoren. Aan de hand van de persoonlijke situatie bepalen de regiovoerder en Amsterdammer wat daadwerkelijk gedaan moet worden.

Resultaatgebieden

Amsterdam kent vijf resultaatgebieden.

1. *Een schoon en leefbaar huis*

In de maatstaf hulp bij het huishouden worden alle structurele basis schoonmaakactiviteiten en incidentele schoonmaakactiviteiten, inclusief de uitvoeringsfrequentie, voor een schoon en leefbaar huis, omschreven.

2. *Beschikken over schone was*

Onder schone was wordt verstaan dat de normale, dagelijkse kleding van de Amsterdammer, inclusief textiel zoals handdoeken en beddengoed, gewassen en gedroogd wordt. Strijken maakt alleen bij uitzondering deel uit van het resultaat schone was.

3. *Beschikken over boodschappen*

Dit betreft boodschappen die nodig zijn voor de dagelijkse levensbehoeften. Hieronder vallen levensmiddelen, toiletartikelen en schoonmaakmiddelen. De Wmo is aanvullend op de eigen mogelijkheden en heeft uitsluitend een taak als boodschappenservices ontoereikend zijn.

4. *Beschikken over maaltijden*

Het uitgangspunt bij broodmaaltijden is dat deze 1x per dag gemaakt worden.

Broodmaaltijden die in de ochtend gemaakt zijn kunnen tot 's avonds in de koelkast bewaard en gegeten worden.

Als dat nodig is, wordt de Amsterdammer één keer per dag ondersteund bij het opwarmen van een maaltijd. De Wmo is aanvullend op de eigen mogelijkheden en heeft uitsluitend een taak als maaltijdservices ontoereikend zijn. Het bereiden van warme maaltijden is gezien het voorliggende aanbod van kant- en klaar maaltijden niet noodzakelijk. Toezicht tijdens het eten kan onderdeel zijn van dit resultaat.

5. *Thuis zorgen voor kinderen*

Dit betreft de dagelijkse, gebruikelijke hulp voor gezonde kinderen die tot het gezin behoren als beide ouders/verzorgers niet in staat zijn deze te leveren. Het betreft activiteiten als wassen en aankleden, hulp bij eten en/of drinken, een maaltijd voorbereiden en toezicht houden en/of het begeleiden naar school. Het is de verantwoordelijkheid van ouders/verzorgers om opvang te regelen op tijden dat zij beiden niet in staat zijn om voor de kinderen te zorgen. Als dit niet kan, wordt voor maximaal drie maanden opvang ingezet. Deze niet-structurele opvang van kinderen wordt alleen ingezet

bij ontwrichting of calamiteiten, bijvoorbeeld bij het acuut wegvallen van één of beide ouders/verzorgers. Voor de verzorging van kinderen kan langer hulp worden ingezet. Hierbij wordt rekening gehouden met gebruikelijke hulp voor kinderen per levensfase. De Wmo is aanvullend op de eigen mogelijkheden en heeft vooral een taak in het bijspringen, zodat voor het gezin ruimte ontstaat om zelf een al dan niet tijdelijke oplossing te vinden.

Aanvullende werkzaamheden

- De noodzakelijke inzet van de huishoudelijke hulp wordt bepaald in overleg met de Amsterdammer en betreft altijd maatwerk. Per huishouden worden de te behalen resultaten, activiteiten en frequentie van ondersteuning vastgelegd in het ondersteuningsplan.
- Om de zelfredzaamheid van de Amsterdammer te bevorderen kan advies, instructie en voorlichting worden ingezet. Onderdeel van advies, instructie en voorlichting is de activering en ondersteuning van de Amsterdammer en zijn netwerk en signalering van veranderingen in de persoonlijke situatie.
- Zo nodig wordt de Amsterdammer ook ondersteund bij de dagelijkse organisatie van het huishouden.

Leveringsvoorwaarde

- Per huishouden worden alleen de huiskamer, de als slaapvertrek in gebruik zijnde ruimte(s), sanitaire ruimten (max. 1 badkamer en 2 toiletten), de keuken en de hal (trap) structureel schoongemaakt.
- Overige en niet in gebruik zijnde ruimtes worden incidenteel of niet schoongemaakt.
- Het type woning, de grootte van de woning of het aantal inwoners van de woning hebben geen invloed op het aantal te behalen resultaten binnen het huishouden. De grootte van de woning en het aantal bewoners kunnen wel invloed hebben op de frequentie van ondersteuning.
- Huisdieren kunnen invloed hebben op de tijdsbesteding van schoonmaak, maar hebben geen invloed op de frequentie van de huishoudelijke ondersteuning. Een uitzondering hierop is de hulphond; deze kan zowel invloed hebben op de tijdsbesteding als op de frequentie van huishoudelijke ondersteuning.
- Het schoonhouden of schoonmaken van de buitenkant van het huis, zoals het ramen lappen aan de buitenkant, het onderhouden van de tuin, het uitlaten van huisdieren en overige activiteiten buiten het huis maken geen deel uit van Hbh.
- Hand- en spandiensten zoals het vervangen van een lamp of ophangen van een plank is ook geen onderdeel van Hbh.
- Bij het beschikken over schone was wordt alleen in uitzonderingssituaties gestreken. Strijkvrije bovenkleding wordt als voorliggend beschouwd. Onderkleding (ondergoed en sokken) en alle vormen van bed-, keuken-en badtextiel worden niet gestreken.
- Van de Amsterdammer wordt medewerking verwacht om de ondersteuning zo efficiënt mogelijk te kunnen organiseren. Het schoonmaken van verzamelingen valt niet onder hulp bij het huishouden. Ook wordt van de Amsterdammer gevraagd om binnen zijn mogelijkheden werkzaamheden te (blijven) uitvoeren en in ieder geval de woning op te ruimen, zodat het schoonmaken efficiënter gebeurt.
- Als de Amsterdammer regie kan voeren over het huishouden, mag van hem tevens worden verwacht dat werkzaamheden worden geprioriteerd en keuzes worden gemaakt.

Voorwaarden voor verstrekking

Bij Hbh wordt eerst gekeken naar wat de Amsterdammer zelf kan, welke ondersteuning zijn sociale netwerk kan bieden en pas dan welke ondersteuning vanuit de gemeente aanvullend hierop noodzakelijk is.

- **Het inzetten van eigen kracht**
Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het aanschaffen van algemeen gebruikelijke voorzieningen zoals een uitschuifbare ramenlapper, een wringmechanisme voor een dweil of strijkvrije kleding, een strijkservice, het anders organiseren van de boodschappen of de maaltijden of het inzetten van vormen van opvang, zoals een crèche, kinderopvang of buitenschoolse opvang.
Als men al langere tijd op eigen kosten een particuliere hulp inhuurt of gebruik maakt van een was- en strijkservice is het probleem al opgelost en wordt geen Hbh ingezet (behalve als er vanwege beperkingen meerkosten zijn ontstaan of een wijziging in het inkomen heeft plaatsgevonden). Als beperkingen zijn toegenomen en op grond hiervan meer Hbh noodzakelijk is, kan er een melding worden gedaan.
- **Het vergroten van de inzet van het eigen sociale netwerk**
Gebruikelijke hulp
Bij het eigen sociaal netwerk gaat het allereerst om de zogenoemde gebruikelijke hulp. Gebruikelijke hulp heeft een verplichtend karakter. Dit houdt in dat er zowel van volwassen als jonge huisgenoten een bijdrage wordt verlangd in het huishouden. Bij gebruikelijke hulp wordt rekening gehouden met de leeftijd en belastbaarheid van de huisgenoot. Wat per leeftijdscategorie redelijkerwijs verwacht mag worden staat beschreven in de Nadere Regels Wmo.
Overig sociaal netwerk
Het overige sociaal netwerk bestaat bijvoorbeeld uit vrienden, kennissen of burens. Er wordt met de Amsterdammer besproken of het sociale netwerk, op basis van vrijwilligheid of wederkerigheid, ondersteuning kan bieden op gebied van het huishouden, zoals grootouders die de kinderen opvangen, vrienden die maaltijden verzorgen of burens die boodschappen meenemen of de afval aan straat zetten.
- **Een beroep doen op andere wetgeving**
De Zorgverzekeringswet (Zvw) kan voorliggend zijn als behandeling of medicatie kan leiden tot verbetering van functioneren of handelen (vaardigheden). Bij sommige zorgverzekeraars maakt Hbh deel uit van de aanvullende verzekering. In deze gevallen is Hbh vanuit de Zvw voorliggend. Ook het opnemen van ouderschapsverlof, zorgverlof of het gebruik maken van buitenschoolse opvang kan een voorliggende oplossing zijn. Voor Amsterdammers die een indicatie hebben of kunnen krijgen voor zorg vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz), is deze voorliggend op de Wmo, ook als de Amsterdammer nog thuis woont. Bij het verzorgen van maaltijden moet beoordeeld worden of dit onder de Wmo of de Zvw valt.
- **Het gebruik maken van basis/algemene voorzieningen in de wijk**
Algemene- of basisvoorzieningen zoals eettafels, het doen van boodschappen of het laten bezorgen van maaltijden zijn voorliggende voorzieningen op ondersteuning vanuit de Wmo.

Bijlage 1 Gebruikelijke hulp

Bij het eigen sociaal netwerk gaat het allereerst om de zogenoemde gebruikelijke hulp.

Gebruikelijke hulp heeft een verplichtend karakter. Dit houdt in dat er zowel van volwassen als jonge huisgenoten een bijdrage wordt verlangd in het huishouden. Bij gebruikelijke hulp wordt rekening gehouden met de leeftijd en belastbaarheid van de huisgenoot.

Voor gezonde jonge huisgenoten geldt dat kinderen van 5 tot en met 12 naar eigen mogelijkheden betrokken worden bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bv. opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen en kleding in de wasmand doen).

Kinderen tot 17 jaar kunnen ongeacht school, studie of werk (bijbaan) helpen bij lichte huishoudelijke werkzaamheden (bv. opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, een boodschap doen, kleding in de wasmand gooien) en hun eigen kamer op orde houden (rommel opruimen, stofzuigen en bed verschoneren) en huisgenoten van 18 tot en met 22 jaar kunnen een eenpersoonshuishouden voeren.

Taken bij een eenpersoonshuishouden wil zeggen: schoonhouden van sanitaire ruimte, keuken en een kamer, de was doen, boodschappen doen, maaltijd verzorgen, afwassen en opruimen. Indien nodig kan ook de opvang en/of verzorging van jongere gezinsleden tot hun taken behoren.

Huisgenoten vanaf 23 jaar kunnen alle huishoudelijke taken volledig overnemen.

Gebruikelijke hulp en werk

Als gebruikelijke hulp geleverd wordt door (fulltime) werkenden, wordt met het werk en daarmee samenhangende drukte ten aanzien van huishoudelijke taken geen rekening gehouden.

Stofzuigen of de badkamer schoonmaken kan immers ook in het weekend of vrije tijd verricht worden door werkenden in het kader van gebruikelijke hulp.

Uitzonderingen op dit uitgangspunt zijn personen die op grond van hun beroep langdurig van huis moeten zijn zoals zeevarenden of (internationale) vrachtwagenchauffeurs en daarmee vergelijkbare beroepen.

Kamerverhuur (op basis van een huurovereenkomst)

In bovenstaande situatie is er geen sprake van een leefeenheid, oftewel van een gezamenlijk huishouden en daarom ook geen sprake van gebruikelijke hulp:

Als er sprake is van kamerverhuur, wordt de huurder van de betreffende ruimte niet tot het huishouden gerekend. Van huurders mag niet verwacht worden dat zij de huishoudelijke taken overnemen; er is bijvoorbeeld geen sprake van familiebanden. Er moet wel een huurovereenkomst aanwezig zijn. Als mensen zelfstandig samenwonen op een adres en gemeenschappelijke ruimten delen, wordt verondersteld dat het aandeel in het schoonmaken van die ruimten bij uitval van een van de leden wordt overgenomen door de andere leden van een leefeenheid.

Bijlage 2 De gebruikelijke hulp voor kinderen per levensfase

Kinderen van 0 tot 5 jaar

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotore ontwikkeling; zijn tot 4 jaar niet zindelijk;
- moeten volledig verzorgd worden: aan- en uitkleden, eten, wassen;
- hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel/vrijtijdsbesteding;
- beoefenen sport- en hobbyactiviteiten niet in verenigingsverband;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.

Kinderen van 5 tot 12 jaar

- hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school oplopend van 22 tot 25 uur/per week;
- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben toezicht nodig en nog maar weinig hulp bij hun persoonlijke verzorging;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij hun psychomotore ontwikkeling;
- zijn overdag zindelijk, en 's nachts merendeels ook;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan;
- beoefenen sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, ongeveer 2 maal per week.

Kinderen van 12 tot 18 jaar

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden;
- kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben bij hun persoonlijke verzorging geen hulp en maar weinig toezicht nodig;
- hebben geen begeleiding nodig van en naar hun vrijetijdsactiviteiten;
- beoefenen sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband;
- hebben tot 16 jaar een reguliere dagbesteding op school;
- hebben begeleiding en stimulans nodig bij ontplooiing en ontwikkeling (zoals huiswerk).

Bijlage 3 Normering thuis zorgen voor kinderen

Normering activiteiten ten behoeve van de verzorging van kinderen

Onderstaande normen gelden voor kinderen tot en met 6 jaar

Deze normtijden worden gebruikt bij het berekenen van de totale benodigde tijd voor de activiteiten met betrekking tot kinderen. Hiervoor wordt de normtijd vermenigvuldigd met het aantal keer per dag en het aantal keer per week. Dit levert dan de totaaltijd op van de activiteiten met betrekking tot kinderen.

• Naar bed brengen	10 min per keer per kind
• Uit bed halen	10 min per keer per kind
• Wassen en kleden	30 min per dag per kind
• Eten en/of drinken geven	20 min per maaltijd
• Babyvoeding (flesje/potje)	10 min per keer per kind
• Naar school/crèche brengen/halen	15 min per keer per gezin

Het is hierbij mogelijk om taken te combineren. Als kinderen op hetzelfde tijdstip naar bed gaan, telt dat voor 1 keer en niet per kind. De frequentie is gerelateerd aan de leeftijd en ontwikkelingsfase van het kind.

Opvang en/of verzorging van kinderen en helpen bij het bereiden van maaltijden

De grondslag ligt bij de ouder. Deze is tijdelijk niet in staat om de ouderrol op zich te nemen. Aanvullend op eigen mogelijkheden kunnen tot maximaal 40 uur de volgende activiteiten overgenomen worden.

- Wassen en aankleden
- Hulp bij eten en/of drinken
- Maaltijd voorbereiden
- Sfeer scheppen, spelen
- Opvoedingsactiviteiten

Factoren meer/minder werk

- Aantal kinderen -/+
- Leeftijd kinderen -/+
- Gezondheidssituatie/functioneren kinderen/huisgenoten
- Aanwezigheid gedragsproblematiek +
- Samenvallende activiteiten -